

* **Radiko.** 1 Malsupra parto de veg, per kiu ĝi fiksigas en tero k ĉerpas la nutraĵn sukojn. 2 Parto de organo, per kiu ĝi estas fiksita en alia : *~oj de la dentoj, ungoj, haroj; man~o; naz~o*. 3 (f) Esenca fundamento, kerna principo : *detrui la malbonon ĉe ĝia ~o; provi ekstermi ĝisfunde la ~ojn de la milito* (Kp *kaŭzo, ĝermo, fonto*). 4 (G) Primitiva vorto, de kiu oni derivas aliajn vortojn per almetado de aliaj ~oj aŭ afiksoj : *nia U. V. enhavas 3 mil ~ojn B*. 5 (G) Senŝanga parto de vorto kontraste kun fleksia finaĵo ; radikalo 1 : *en esp-o, por formi vortojn kunmetitajn oni prenas ordinare la purajn ~ojn, sed, se la bunsoneco aŭ la klareco postulas, oni povas ankaŭ preni la tulan vorton kune kun ĝia gramatika finaĵo, ekz. skribtablo aŭ skribotablo Z. ~a.* 1 Apartenanta al ~o : *~a ekstremo*. 2 (f) Esenca, tuta ; radikala 2 : *~a renverso; ~a ŝanĝo de metodo; multon mi devis ~e transformi Z. ~i* (ntr). Havi ~ojn en io. El~i. 1 Eltiri el tero veg-on kune kun ĝiaj ~oj. 2 (f) Tute detrui, plene ekstermi : *el~i la alkoholism-on*. Kp *likvidi*. En~i. 1 Fiksi veg-on en tero per ĝiaj radikoj por ke ĝi plue kresku. Kp *planti*. 2 (f) Firme k daŭre fiksi : *en~i kultimon ĉe popolo*. En~iĝi. 1 Fiksiĝi en la tero per ~oj : *la markoto jam en~iĝis*. 2 (f) Firme k daŭre fiksiĝi : *jam de longe en~iĝis tiu kultimo* (Vd *fortika, vivipova, daŭra*). Sen~a (f). Ne vivipova, nefirma, nefortika : *nova sen~a moro*.

Radikala. 1 Kvalifikas la politikajn partiojn, kiuj postulas tutajn profundajn k senkompromisajn reformojn : *~a ministraro*. 2 Ĝisfunda, esenca, plena : *~a ŝanĝo de metodo; grandaj k ~aj reformoj Z; ~e ŝanĝi ion Z. ~ismo*. Doktrino de ~a partio.

radikalo. 1 (G) Radiko 5. 2 ☞ Kombino, kiu ludas rolon de elemento, sed kiu ne ekzistas en libera stato.

radiofonio ☞. Telefona sistemo, kiu uzas la proprecojn de elektromagnetaj ondoj.

radio(foto)grafio (Sc) ☞. Fotografio per radioj. Vd *radioskopio*.

radiogramo ☞. Telegramo ekspedata per radiotelegrafio.

radiologo (Sc). Scienculo aŭ kuracisto, okupiganta pri la radiologio.

radiologio (Sc). Scienco pri la aplikado k proprecoj de radiokrea energio.

radioskopio (Sc) ☞. Ekzameno de objekto per radioj. Vd *radiofotografio*.

radiotelefonio ☞ = radiofonio.

radiotelegrafio ☞. Telegrafa sistemo, kiu uzas la proprecojn de radioelektraj ondoj por la sendo de signoj.

radiotelegramo ☞ = radiogramo.

radioterapio (Sc) ☞. Metodo de kuracado per radioj.

radumo Ra ☞. Ĥemia elemento, tre malofta metalo, rimarkinda pro radiado k kies atomezo estas 226,0.

raduso ♥. La pli mallonga ostio de l' antaŭbrako, kiu respondas al la dika fingro. Vd *kubuto*.

* **Rafano.** Veg. el fam. kruciferoj, kies dika tubera diverskolora radiko estas manĝebla (*raphanus sativus*).

* **Rafini** (tr). 1 Ĥemie plipurigi substancojn per iaj procedoj : *~i sukeron, petrolon, oleon*. 2 (f) Plidelikatigi, plisubtiligi : *~i sian stilon; ~ila gusto; ~ilaj pensoj, manieroj; tre ~ilaj* (subtile kombinitaj) iroj sur la ŝaka tabulo Z (Vd *kruda, poluri*).

raguo (Ku). Vianda, legoma aŭ fiŝa manĝo, kuirita en spicita saŭco.

Rajo. Bongusta plata rombforma marfiŝo kun mallarĝa vosto (*raja*).

* **Rajdi** (x). 1 Iri sidante sur dorso de besto : *~i ĉevalon B, sur ĉevalo, kamelo; ~arto; (f) malfeliĝo venas ~e (rapide), foriras piede (malrapide) Z*. 2 Veturi per speciala ilo sidante kvazaŭ sur ĉevalo : *~i sur, per biciklo; sorĉistino ~anta sur balailo. ~antaro*. Grupo da ~antoj (Kp *kavalkado*).

* **Rajto.** Povo, pravigita de leĝo aŭ moro, nepre fari ion aŭ postuli ion de aliuloj : *nur la devoj estas la fundamento de la ~oj; la patro havas la ~on puni siajn infanojn B; havi la ~on de voĉdonado; mi havas ~on sur la danan tronton Z; vi havas plenan ~on uzi tiun formon Z; kiu havas forton, havas ~on Z; defendi siajn ~ojn; perdi siajn politikajn*